

Amy ten Have - Groskamp - door Kerstin

01-03-2019 · Expertisecentrum Buitenpromoveren · Blogs-06

De academische wereld staat bol van gedragsregels en omgangsvormen. Zo is per 1 oktober 2018 de nieuwe Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit van kracht geworden. Eerlijkheid, Zorgvuldigheid, Transparantie, Onafhankelijkheid, en Verantwoordelijkheid zijn vanaf die datum de vijf principes die de grondslag vormen van integer onderzoek. "Hé" denkt u meteen, "Waar zijn Betrouwbaarheid, Controleerbaarheid, en Onpartijdigheid gebleven?"

Het nieuwe principe Transparantie lijkt te zijn bedoeld om de drie vervallen principes te vervangen. Ik durf er zo mijn vraagtekens bij te plaatsen, maar interessanter is de constatering dat ook academia met haar tijd meegaat. Mores zijn immers tijd en plaats bepaald.

Zo kreeg ik ooit van mijn ouders een exemplaar van het standaardwerk van Amy ten Have - Groskamp Hoe hoort het eigenlijk? In de eerste druk uit 1939 (ik heb overigens een latere uitgave gekregen - zo oud ben ik nu ook weer niet) schrijft zij: "Met halfheid is het precies als met mazelen. Officieel hoort deze kwaal niet tot de besmettelijke ziekten, maar bijna ieder, die er nauw mee in contact komt, wordt er door aangetast.

Halfheid is synoniem met laksheid en laksheid is de verderfelijke geest van laat-maar-waaien-wij-komen-er-zo-ook wel." Haar eerste opmerking is angstaanjagend actueel nu het RIVM waarschuwt voor recente grote uitbraken van mazelen. Niet minder relevant is de door haar genoemde 'halfheid'. Want wie een proefschrift wil produceren, kan alles behalve laks zijn.

Aan de andere kant zien we ook regelmatig buitenpromovendi doorschieten. François-Marie Arouet, beter bekend onder zijn pseudoniem Voltaire, verwerkte een Italiaans spreekwoord in de beginstrofe van zijn moralistische gedicht La Bégueule:

Dans ses écrits, un sage Italien
Dit que le mieux est l'ennemi du bien.

'Le mieux est l'ennemi du bien', klinkt in de originele versie als 'Le meglio è l'inimico del bene', of in het Nederlands 'Perfectie is de vijand van goed.' Waarbij niet zelden 'goed' wordt uitgebreid tot 'goed genoeg'. Het is een waarschuwing om niet al te overijverig naar het hoogste niveau te reiken.

Volgens het Paretoprincipe, in de volksmond ook als de 80/20-regel aangeduid, kost het u twintig procent van uw promotietraject om uw proefschrift op voldoende niveau te produceren - zeg een dikke acht - en nog vervolgens tachtig procent om dat cijfer naar een tien te tillen. Niet echt efficiënt dus, ook al wil uw eergevoel niets

anders.

Met zoveel regels en principes om ons heen, is het moeilijk kiezen. Persoonlijk ben ik vanuit mijn zwak voor de klassieken nogal gecharmeerd van de kardinale zonden en deugden, die zonder probleem van toepassing kunnen worden verklaard op wat wetenschappelijk wel en niet wenselijk is. Het kardinale viertal deugden omvat Prudentia (verstandigheid), Iustitia (rechtvaardigheid), Fortitudo (kracht) en Temperantia (matigheid).

Daarnaast bestaan de zeven kardinale zonden uit Superbia (hoogmoed), Avaritia (hebzucht), Luxuria (wellust), Invidia (afgunst), Gula (gulzigheid), Ira (woede), en Acedia (gemakzucht). Het mooie is dat ze niet primair iets zeggen over de wetenschapsbeoefening, maar over de wetenschapsbeoefenaar. En dan komt het werk hopelijk vanzelf wel goed.

Bron

<https://www.expertisecentrumbuitenpromoveren.nl/Amy-ten-Have-Groskamp-door-Kerstin>

PDF gemaakt op basis van de volledige blogpagina.